

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori neracolate nu se
primesc. — Manuscripte nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ar-
mătorele Brașov de anuluri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalek, Rudolf Masse, A. Oppel-
Nachfolger; Anton Oppelk, J.
Donnerberg, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agence Sucas, Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o colona 6 or. și
30 or. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifa și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 or. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVII.

„Gazeta” iese în săptămânul.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea, piața mare,
Tezgulul Inului Nr. 38 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Ună exemplară 5 or. v. a.
sau 15 bani. Actele abonamen-
tele căută și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 274.

Brașov, Joi, 15 (27) Decembrie

1894.

Spaima șovinistilor.

Brașov, 14 Decembrie v.

Este caracteristic pentru stă-
rile multă laudate din Ungaria, că
o singură dată de două-deci și șapte
de ani încoco Monarchul se folo-
sesse de dreptul său constituțional
de a-se consulta și cu factorii par-
lamentari din opoziția în fața crizei
ministeriale, ce a izbucnit, și acesta
este deja de ajuns, ca să cuprindă
spaimă și îngrijire pe cei din par-
tida, ce a domnită exclusivă dela in-
ființarea dualismului încoco. Spaimă,
că acum Majestatea Sa pōte auzi
dela corifeii din opoziția lucruri, ce
nu le-a mai auzit și pōte să fiă in-
format în defavorul clicei dom-
nitore, care l'a sciut isola până
acuma de orice altă opiniune des-
pre mersul lucrurilor, și îngrijire,
că s'ar pōte întâmpla ca în urmă și
Monarchul să-și schimbe părerea
și să găsescă, că nu mai merge cu
direcțiunea de până acum a poli-
ticeii unguresci.

Consternațiunea, ce a produs'o
surprinderea guvernamentalilor sim-
plu, că monarchul vrea să
se consulte și pe alții, carl nu fac
dela partida dela putere, este
o dovadă cătu de multă atērnă
constelațiunile interioare și în acest
statu dela voința și hotăririle capu-
lui statului, cu totă îngâmfarea ce-o
manifestă și cu totă puterea și in-
fluința covârșitoare, ce pretinde a-o
ave așa dīsul „liberalismu” ungu-
rescu.

Imprejurarea, că Majestatea Sa
a dorit să consulte asupra crizei
și pe șeful partidei catolice ungu-
resci, care s'a opus și se opune cu
atata energiă politiceii bisericesci a
guvernului, a fost de ajuns, spre
a deștepta cele mai mari bănueli,
că se pregătesce o reacțiune în con-
tra neîntrecutului liberalism al
d-lorū Tisza-Wekerle. Organele gu-
vernului nu știu cum să mai liniș-
tescă pe cetitorii lorū: că nu pōte
fi vorba de-o astfel de reacțiune
în imprejurările de față; că „libera-
lismul” e strinsu legatū cu totă
desvoltarea maghiarismului dela 1848
încoco; că elū a ajuns să fiă suflul
poporului maghiarū: că o mână
de clericali nu va fi în stare ca cu
vre-o șablōnă reacționară să schimbe
său să impedeze politica domnitore
maghiarā; că cu poporul maghiarū
nu se pōte face reacțiune și con-
tra lui și mai puțin — și altele de
aceste.

Ba mai mult, s'a manifestat
în publicul ungurescu și îngrijirea,
că s'ar plānui în ascunsu de-a in-
troduce și în Ungaria un sistem
la Taaffe cu tendința de a face
din „statul unitar maghiar”, un
„stat de naționalități”. Atata a
mai trebuit să se svonescă, ca să
strice cu desăvârșire potta de mân-
care a șovinistilor unguři în dīlele
de Crăciunū.

Dér, dice „P. Lloyd” cătră fi-
delii săi aderenti, nu vē temeți, căci
tote aceste sunt numai nise basme
de a spăria pe nise copii; voi însă

sunteți bărbați și, ori purtați per-
ciumi ori nu, trebuie să aveți încre-
dere în puterea neîvingibilă a poli-
ticeii unității de rassă și a libera-
lismului nivelatorū.

Intru cătu se vorū fi liniștitū
șovinistii la cuvintele de încurajare
ale hahamilor liberalismului mag-
hiarū nu putem sci, dér cumcă
nu s'au putut liniști pe deplin ni-o
putem ușor închipui. Nu-i lasă
conștiința să fiă liniștită, conștiința
care nu le este curată și care le
spune, că, decât nu tocmai acuma,
odată totuși trebuie să sosescă și
dīna răfuielei pentru multele nedrep-
tăți, de carl s'au făcut și se fac
culpabili.

Crisa ministerială de față și
simptomele ce se ivesc în decur-
sul ei, arată destul de clar, că
stările actuale din acest stat sunt
putrede și că nu pot dăinui mult.
Și atata e deocamdată ceva, și nu
trebuie cmulū să fiă mare profetū
spre a vedē, că până ce se va mai
susține într'un chipu său altulū ne-
norocitulū sistemū de guvernare ac-
tualū, nici nu este cu putință, ca ra-
porturile dinăuntru să se consolideze
și crisa să fiă delaturată definitivū.

Va urma acuma probabilū un
cabinetū de tranșiță cu Szlavy, Co-
loman Szell sau cu br. Banffy în
frunte, déră în curendū crisa va is-
bucni din nou, căci rețele, din care
ea a isvoritū, vorū exista mai de-
parte și vorū produce stricăciunile
lorū și sub nouele firme guvernamen-
tale, până ce nu se va procede
odată hotărītū la leuirea și ster-
pirea lorū radicală.

Unu darū de Crăciunū „nemeși- lorū” ardeleni.

Brașov, 14 Decembrie v.

Dilele trecute, vorbindū despre
miseriile agrare dela noi, am ară-
tat, că aristocrațiunea maghiarā a
ajunsu ērași în cornū de capră. Mi-
liōnele stōrse cu ocasiunea despăgu-
birei regaliilor și-le-a păpatū și
acum e avisată ērași la ajutorulū
statului. De aci ni-amū explicatū
marele interesū, cu care se discuta
deunădī cestiunea agrară în camera
din Pesta și despre care diceamū,
că în fondū nu pōte urmări altū
scopū, decâtū stōrcerea unorū nouē
favoruri pentru marii proprietari ma-
ghiarī.

N'au trecutū de-atunci mai multū
ca două săptămāni și astādī avemū
cu o dovadă mai multū, că nu
ne amū înșelatū în presupunerea
nostră.

Voimū să vorbimū adecă des-
pre surprindetorulū darū de Crăciunū,
pe care camera deputaților l'a vo-
tatū marilorū proprietari maghiarī
din Ardealū în ședința sa dela 20
Decembrie n. c., sub titlulū: „plā-
tirea sumelorū reținute la despăgu-
birea dijmelorū urbariale”. Aceste
sume, după arătările raportorului
Neményi, ar face, „în sersulū pro-
iectului de lege originalū”, 2 221,120
fl., comisiunea financiară însă a avutū

generositatea de-a mai adauge la această
sumă vre-o 702,000 fl. și astfel in-
trēga sumă, ce li-s'a votatū marilorū
proprietari maghiarī din partea sta-
tului, tace 2,923,655 fl. va să dīcă
aprobe trei milione floreni.

La 1 Ianuarie 1895 se vorū im-
plini 47 de ani de când s'au despă-
gubitū dijmele urbariale. S'au stinsu
de-atunci aproape două generațiuni și
legislațiunei unguresci până adī nu
i-a trāsinitū prin minte a se provoca
la acestū nou titlu pentru ajutora-
rea aristocrațiunei unguresci. A tre-
buitū să vină actuala crisă agricolă,
a trebuitū să se constate în pressă
și în parlamentū, că aristocrațiunea
maghiarā din Ardealū e amenințată
de a ajunge la sapă de lemnū, pen-
tru ca imediatū legislatorii unguři
să scotocescă prin archive pentru
de-a afla pe sēma aristocrațiunei ma-
ghiare din Ardealū unū nou titlu
de dreptū la visteria statului.

În adevērū, e bătētore la ochi
pripa cea mare, cu care legislatorii
unguri s'au grăbitū a veni în ajuto-
rulū aristocrațiunei ardelenē. Preșe-
dintele camerei declarā, că cesti-
unea camerei este o cestiune de urgență,
care neapertatū trebuie rezolvată in-
ainte de vacanța Crăciunului, ēr când
s'a prezentatū proiectulū privitorū
la această afacere, camera l'a intim-
pinatū cu strigāte de „eljen” și nu-
mai decâtū l'a votatū unanimū și
fără nici o discuțiune. Va să dīcă a
fostū de ajunsū să se scie, că marii
proprietari maghiarī din Ardealū se
afli din nou în strimțore, pentru
ca imediatū să se facă aceea, ce
în timpū de 47 de ani nu s'a pu-
tutū face.

Fōrte caracteristică este și ac-
centuarea raportorului camerei, care
la prezentarea proiectului afli de
cuvință a apostrofa, că „aici nu e
vorba despre unu darū, ori unū fa-
vorū, ci despre o datoriā din par-
tea statului, pe care legislațiunea o
pusese sub scutulū onorei naționale”.
Totū atātū de caracteristică este și
accentuarea, că „pretensiunea” acēsta
a marilorū proprietari „pe lângă
cea mai mare bunăvoință, nici după
46 de ani impliniți n'a fostū cu pu-
tință de a se preciza”, rămāndū
astfelū la buna chibzuință a comi-
siunei financiare, care la rēndulū său
a sciutū s'o „preciseze” cu mână
darnică.

Va să dīcă însu-și raportorulū
camerei a prevēdūtū, că publiculū
celū mare nu-și va putē explica, cum
vine statulū să acōrde astfelū de
favoruri extra-ordinare micei clicei de
proprietari maghiarī ardeleni, și de
aceea a ținutū necesarū să accen-
tueze, că aici e vorba de o „preten-
siune” și încă o „pretensiune” întē-
meiată pe „onōrea națională”.

Dér ori cum l'ar boteza, faptū
este, că aici avemū de-a face cu
unū frumosu darū de Crăciunū, care
în actuala crisă agricolă și finan-
ciarā le va prinde bine scāpătațilorū
„nemeși” unguresci din Ardealū, dér
va fi scumpū plătītū de nenorocita
„plebs contribuens”, care îmbrāncese
șara sarcinelorū publice.

Aici ne vine în minte acea „de-
pravațiune de necredutū a vieței pu-
bliche unguresci din Ardealū”, în
contra căreia cu atata dreptū se
plāngea mai astă-vēră o fōiā ma-
ghiarā din Budapesta, și care nu
este de-a se referi la alții, decâtū la
acele „ilustrități guvernamentale scā-
pătate” din Ardealū, carl sub pre-
textulū deochiatei „misii”, ce dīcū
că o au în aceste părți „periclitare
de Valahī”, vēneză pururea după
cāpătuire.

Cestiunea naționalităților și parlamen-
tulū maghiarū. „Budapesti Hir-
lap” de adī
aduce următorele scire: În urma lungi-
telorū debateri asupra bugetului de agri-
cultură, a rēmasū, să se debeată după anulū
nou acele adrese trimise parlamentului, în
carl, la inițiativa comitatului Coșocnei, 61
de comitate cert mēsuri legislative și de
guvernare în cestiunea „înfrēnării agita-
țiunilorū contra statului maghiarū și con-
tra națiunei maghiare”. Debaterile acestorū
adrese, față de carl comisiunea petiționarā
a Camerei propune, ca „pentru a-se lua în
considerațiune” să se dea guvernului in-
tregū — după hotărīrea ce au luat-o depu-
tații opoziționali — vorū fi folosite cu scopū
de a-se discuta fundamentalū raporturile de
naționalitate, pentru-ca parlamentulū să
ajungā la o decisiune unanimă. Pe inițiatorii
acțiunei în acēstă direcțiā i-a întăritū în
intenția lorū imprejurarea, că cu ocazia
debaterii adreselorū din cestiune, afacerile
vorū fi conduse de altū guvernū, care
trebuie să-și cāștige orientare asupra ces-
tiunei de naționalitate.

Monarchulū și crisa.

Mare sensațiā a făcutū în cer-
curile politice maghiare scirea, că
monarchulū, înainte de a lua o de-
cisiune asupra crizei ministeriale,
vrea să consulte de astă-datā și pe
șefii partidelorū opoziționale, carl
stau pe basa pactului dela 1867 și
că acestora li s'a făcutū deja cunos-
cutū, ca din cauza acēsta să se afle
în Budapesta în dīlele dintre 27 și
31 Decembrie a. c., când va sosi
Majestatea Sa acolo. Până acuma,
la tōte crizele ministeriale prece-
dente, monarchulū n'a urmatū nici-
odată astfelū și faptulū, că tocmai
acuma s'a decisū a solicita și pă-
rerile celorū din opozițiā, chiar și
părerea șefului partidei catolice Ferd.
Zichy din camera magnațilorū, umple
de îngrijire pe cei din jurulū gu-
vernului, carl se temū de o schim-
bare, ce ar putē să facă sfērșitū
domnirii exclusive a clicei lorū gu-
vernamentale. Lāsāmū să urmeze
aici vocile diferitelorū dīare ma-
ghiare cu privire la amintita hotăr-
rire a monarchului:

„Nemzet” dice, că celū mai constitu-
ționalū rege voescē să se clarifice situația
turburē din tōte punctele de vedere. Nu
se indoesce, că scopulū acesta se va și
ajunge, după-ce Majestatea Sa chiamā pen-
tru informare moș factorii politici. Douē
interese politice trebuie să designeze di-
recțiunea ori-cărei constelațiunū politice vii-
tore: susținerea neștirbită a bazei dreptului

publică și apărarea continuității de drept a progresului național liberal.

„Pesti Napló“ își arată pe față nemulțămirea, că Coróna acum odată deralază dela tradițiunea apră de 30 ani și vrea să audă părerea nu numai a majorității actuale, ci și a acelora, cari în luptele politice trecute au luat poziția contra majorității. Sunt citați la regele: Albert Apponyi și Ferdinand Horanszky, Iuliu Szapary și Aurel Desseffy, Tassilo Festetich și Ferdinand Zichy. Lista această are o însușire negativă, și faptul este în sine gravaminos. Pentru ce stă pe listă numele lui Ferdinand Zichy și pentru ce lipsește al lui Iuliu Iusth? Dacă Coróna se abate dela praxa de până acum și citează totă lumea la sine, atunci ignorarea partidei a doua din cameră (kossuthiste) trebuie să fie privită ca neconvenabilă și neconstituțională.

„Pesti Hirlap“ dice, că lista numelor celorlți chemați la audiență dovedește, că Coróna voiesce deslegare chiar și pe calea fusiunii sau a coalițiunii. Una însă e sigură, că Coróna nu intenționează nici schimbarea sistemului, nici vre-o direcție conservativă și nici dizolvarea camerei.

„Magyar Hirlap“ afirmă, că un rău serviciu face atât Corónai, cât și patriei aceia, cari între împrejurările de astăzi recomandă formarea unui cabinet de tranziție. Acesta ar însemna perpetuarea stărei actuale triste.

„Budapesti Hirlap“ dice, că acesta este cel dintâiu casu, când Majestatea Sa voiesce să asculte părerea lui Albert Apponyi asupra situațiunii.

„Egyetértés“ observă cu mare displăcere, că Wekerle a făcut să fie ascultați factori opoziționali de mai puțină valoare și a designat pentru înțelegere chiar și pe conducătorul nuanței celei mai periculoase din opoziția camerei magnaților; de altă parte însă a ignorat cea mai însemnată partidă opozițională din camera deputaților. Nu-i vine a crede, că ministrul-șef se fi în stare a deschide calea și contelui Ferdinand Zichy, celui mai înverșunat contrar al politiceii sale bisericesti și reprezentantului celorlți mai periculoși tendințe politice pentru interesele națiunii.

„Hazánk“ își face mari speranțe din constelațiunea actuală și din faptul, că Coróna voiesce să asculte părerea tuturor partidelor, dicându, că toți cei mai buni și mai aleși ai națiunii se vor întruni la muncă, din care apoi va isvori binele Ungariei întregi.

„Nenes Pester Journal“ se teme de o politică reacționară și dice, că acesta ar fi nu numai o rupere cu parlamentarismul, ci chiar și cu dualismul, resturnarea acelei baze de drept publicu, pe care e clădită monarchia. Ar fi o nebuniă a crede, că monarchul în zilele lui din urmă ar voi să răstörne, de dragul unor obscurități, aceea ce a clădit timpu de jumătate véc.

„Budapester Tagblatt“ dice, că este un pas foarte însemnat, ce vrea să-l întreprindă regele prin ascultarea părerilor diferiților bărbați politici. Numai astfel își va pute forma o judecată curată asupra situațiunii și asupra mijlocelor, prin cari să se potă clarifica. Prin înțelegerea regelui s'a rupt în fine cu sistemul nefericitu, inaugurat de Colomanu Tisza, care umblă să țină totdeauna de parte de urechile monarchului ori ce altă parere, care nu-i convenea clicei sale.

„Cestiunea română și politica națională maghiară.“

Sub titlul acesta a apărut în editura Carol Grill din Budapesta o broșură de 103 pagini, scrisă de deputatul dietal maghiar Tibád Antal.

Broșura este împărțită în două părți. În prima parte autorul își dă zadarnice silințe de a arăta falșul în cestiunea română referitor la datele istorice, statistice și politice; apoi paralel cu mișcările de

rasă slave, se încercă a stabili — în mod istoric — originea cestiunei române și manifestările ei deosebite. Elu dice, că afară de sentimentul de rasă, multe miserii și suferințe a stărilor de iobăgie din multe vécuri, mai târziu ridicarea limbei maghiare la limbă de stat a născut displăcere în sinul Românilor, și au influențat hotăritoru asupra poporului român unelirile viclene ale guvernului din Viena, curentul european generalu din 1848 și rezultatele aparente ale propagandei slave. În timpul mai nou a succesu însă conducătorilor mișcărilor române a câștiga puncte de rașim în România vecină. În timpul celu mai nou se succedă una după alta încercările, ca și în statele rudite din Europa mai depărtată să se deștepte interesu față cu cauza Românilor din Ungaria.

Aici observă autorul, că între cestiunea slavă și română există legătură nu mai într'atata, încât scopul mai de aproape al ambelor direcții este dizolvarea statului național maghiar. Cea dintâiu manifestată a tendinței spre acestu scop este programul din Câmpul Libertății din Blășiu dela 3/15 Maiu 1848.

Ce au voit atunci Românii? — se întreabă Tibád. Să facă din Ardelu stat național român, lăsându neatinsă uniunea personală cu Ungaria până la 1848. Gravaminele lor s'au întărit apoi totu mai multu. În petițiunea dela 25 Februarie 1849 din Olmütz, au cerut teritoriu național și politic deosebitu pe basa federală cu monarchia unitară austriacă. Dela dieta din 1863 au cerut, pe basa diplomei din Octomvre și a patentei din Februarie, unu Ardelu cu autonomiu provincială, în legăturile monarchiei austriace.

De aici începându — continuă Tibád — cestiunea română a pășit din izolarea ei și nu s'a mulțamit cu concesiunile legeri de naționalitate adusă în 1868, ci în conferența din 1869 mare parte a conducătorilor Românilor au pășit pe terenul pasivității, luându în program autonomia Ardealului pe basa diplomei din Octomvre și a patentei din Februarie, și modificarea legii de naționalitate și a celei electorale după dorințele lor. Pentru esplicarea cestiunii, Tibád se provocă la cele 9 puncte ale programului din 1881, la conferența dela 20 Ianuarie 1892, la Memorandul, la mergerea deputației în Viena, la Memorandul studenților din Bucuresci dela 1891, la Replica din 1892 — din cari trage următoarea concluziune:

După propriile lor declarațiuni, Românii ceru transformarea monarchiei austro-ungare în stat federalu pe base naționale. Ei vren mai alesu, ca Ungaria de aș se se sfășie în 7 state mici, seu în provincii autonome, cu 6, respective 7 limbi egal indreptățite. În realitate, ei nu ceru mai puțin, decât unirea tuturor Românilor de pe teritoriul dintre Passau și Marea Neagră, dintre Oderberg și marea Egeică (10,000,000 de suflete) într'unu stat unitar.

Gravaminele naționale române le împarte Tibád în două părți: înainte de 1848 și după 1848. În prima categorie cadu mare parte din acele gravamine, cari au fost comune cu ale maghiarimeii, ce nu avea privilegii nobilitare, și cărora a ajutat — după a lui părere — legislativa democratică din 1848, ceea ce „Românii au mulțamit cu răsunare sângeră contra Maghiarilor“. Gravaminele de după 1848 se referesu la uniunea Ardealului și la afacerile de naționalitate, administrație, electorale și instrucțiune publică. Despre mare parte din acesta Tibád se încercă a constata, că pe nedreptul li s'a imprimat timbrul plângerilor de naționalitate. Ținându apoi se „constate“ neindreptățire. Gravaminelor celorlalte, ajunge la concluziunea, că ar ajunge în șirul trădătorilor de patrie acelu Maghiar, și ar trebui să fie trasu pe banca acusaților, seu în casulu celu bunu în Lipotmezó, acelu ministru, care consientu și cu voia ar influența într'acolo, ca fi și cea mai neînsemnată parte din puterea statului, să se incredințeze chiar și în viciu oră acelor individi, cari în s'...

inima lor tindu la nimicirea statului național maghiar.

Autorul își espune apoi vederile pri-vitoare la deslegarea cestiunii române și ajunge la concluziunea absurdă:

„Nu mai rămâne așa dără nimic, decât ca Românii renunțându la politica lor necorectă și ilusoriă de până acum și urmându esemplul gloriosu al Corvinilor și Zrinyi-estiloru, să-și dea silința a rămâne și a-se așea cu aspirațiunile lor înainturul cercului statului național maghiar. Pasul acesta într'atata formeză „condițio sine qua non“ a pașniciei înțelegeri, încâtu fără a fi făcutu, noi din parte-ne (Maghiarii) nici chiar în tratative nu ne putem dimitte cu Românii. După acesta ar urma, ca din ambe părțile să uităm reciproc totu, ce s'a întâmplat între noi, începându dela 14 Maiu 1848 încoco Să ne punem pe pedestalul stăncei constituției maghiare dela 1848, edificată pe principiile libertății și egalității și, conformu, cu acesta să străformăm și să edificăm toate instituțiile noastre de stat.“

„Dăr să facem toate aceste cu ignorarea formalităților de până acum, sincer și fără cugetu rezervat, ca adeverați prietini, ca frați. Și apoi să și ținem legătura și legile în modu cinstit, cum se cuvine bărbaților, chiar și sub pedepsa draconică. Dacă în interese suntem una: să ne unim și în sentimente“. (Vorbe frumoșe, dăr numai vorbe. Românii știu foarte bine, cum ținu Maghiarii făgăduințele și cum cinstesc legile. De aceea zadarnică este totă ostenela, ce și-o dă d-lu Tibád cu copilărescile lui propuneri. Pe omul pășit nu-l mai poți prinde în cursă așa de ușor. — Red.)

Autorul apoi dă o rețetă de vindecare a cestiunii, care în reasumat e următoarea:

Isolarea inteligenței agitatore de către popor și prigonirea fără milă a agitatorilor; tractare imparțială cu Românii, cari respectă legile; fapte, cari să convingă pe Români, că ei sunt cetățeni ai statului maghiar egal indreptățit; administrație dreaptă și binevoitoare față de Români; atitudine preventivă și prudentă față de ei din partea societății maghiare; satisfacerea gravaminelor drepte și, în fine, luminarea străinătății asupra cestiunii române față cu desvoltările mai nou.

Broșura sfirșește prin o isbucnire amară contra societății maghiare, care și-a uitat chemarea față cu cetățenii nemaghiari ai țării, pe cari n'a sciut să-i câștige și nici n'a arătat aplecare pentru acesta. Condamna apoi guvernul, care în loc de a se gândi la opoziția, vre să susțină de aș pe mâne capitoliul sdruncinat al partidei liberale de către trăsnetul reformelor bisericesti.

Acesta este pe scurt cuprinsul broșurei lui Tibád. Pagubă de ostenela și de banii cheltuiți de geba. Elu nu varsă nici o lumină asupra cestiunii și cu mijlocele indicate de d-sa nu se va rezolva cestiunea română în vecii vecilor. Românilor le trebuie drepturi naționale, ér nu fărmituri de pe masa unguressă.

SCRIRILE ȚILEI.

— 14 (26) Decemvre.

Correspondența „secrete“ în închisorea din Seghedin. Din Seghedin li-se telegrafieza foiloru unguressi, că directorul închisorei de stat de-acolo ar fi făcutu zilele acestea „descoperirea“, că d-lu Dr. Lucaciu stă în „continuu correspondența secretă“ cu Liga din Bucuresci. Până acum directorul închisorei ar fi aflatu la d-lu Lucaciu optu scrisori secrete de felul acesta, pe cari le-a confiscat și le-a trimis ministrului de justiție, ér acesta imediat a datu ordinu telegraficu căpitanului de poliție din Seghedin, ca să pornescă „oercetare riguroasă“. După informațiunile lui „Bud. Hirlap“, căpitanul de poliție a și început cercetarea, voindu să afle, prin a cui mijlocire a primitu și a espedat Lucaciu scrisorile în România. Folia unguressă adauge, că până acum în închisorea de stat din Seghedin nu s'a luat nici

o măsură pentru a împedca pe arestanți de a-și continua „agitațiile“ lor; scrisorile adresate lor li-se imăneau fără de-a fi desfăcute, ér cele espedate de ei nu puteau fi controlate, deorece directorul nu scie românesce; afară de aceea, adauge „Bud. Hirlap“, nevestele arestanților în fiă-care și potă conveni între patru ochi cu bărbații lor. — De sigur, că și această nouă campanie în contra secretului epistolaru, decât se va adeveri, nu este, decâtu una din miserabilele șicane, ce li-se facu aprăpe d-lu nicu condamnăților noștri.

—o—

„N'avem rege apostolicu“. Folia clericală catolică „Magyar Allam“, căreia scim, că i s'a intentat procesu din partea procuraturii r. din cauza cunoscutului articolu intitulat „Consumatum“, publică o mică poesiă, în care se dice între altele, că aș „nu mai avem rege apostolicu“. Poesia conține mai multe espresii vehemente la adresa Corónai, asupra cărora foile jidano-maghiare din Budapesta atrag din nou atențiunea procurorului, cerându să i se intenteze lui „Magyar Allam“ unu nou procesu. În traducere liberă română poesia este următoarea:

„Suntemu părăsiți, batjocuriți!
„Nu mai avem aș rege „apostolicu“!...
„Coróna străbună a S-lui Stefanu
„S'a întunecat, s'a învălit în umbră.
„In epoca lumine și a libertății:
„Credința este robă în trista sa patrie!
„Mâni sacrilege au pus'o în lanțuri,
„După-ce întâiu au tăvilit'o în tină.“

—o—

„Istoria națiunii maghiare“. Din incidentul mileniului a început să apară în editura societății „Athenum“ din Budapesta „Istoria națiunii maghiare“ („A magyar nemzet története“), alu cărei autoru este d-lu Szilágyi Sándor. Opu apare în vre-o 10 tomuri și va tracta națiunea maghiare din timpuri mai vechi până în zilele noastre. În rulu ungu. de culte și instrucțiune recomandă acestu opu print'o care fi adresată și Consistorioru bisericelor lor nostre românesci, cerându, ca acestea să atragă asupra lui atențiunea oficialor și direcțiunilor scolare românesci. — Dăr ce au de-a face „oficiile și direcțiunile scolare românesci“ cu o carte unguressă, și încă tocmai cu o istorie, a căreia falsificare și tendențiositate față de Români se potă prevedé cu siguranță? Consistoriile nostre ar face bine, decât peste asemeni „recomandații ministeriale“ ar trece la ordinea zilei, căd Românii nu au ban de aruncat pe scrier unguressi.

—o—

Logodnă românesă la Paris. „Figaro“ scrie: Prințul Barbu Știrbei s'a logodit cu verișora sa, prințesa Nădejde Bibescu. Mirésa este nepota de fiu a prințului George Bibescu, gospodaru alesu al Valachiei, care domni dela 1845 până la 1848, și muri la 1873 în urma unui teribilu accident de trăsura, care aruncă în dolu înalta societate parisiană, în mijlocul căreia prințul strălucea, încunjurat de simpatii. Mirele este nepot de fiu al lui Dimitrie Bibescu, frate mai mare al gospodarului George, la alegerea căruia a contribuit mult și dela care primi succesiunea puterei.

—o—

Cutremur de pământ. Din Oravița, unde numai în zilele trecute s'a simțit unu cutremur de pământ, se scrie, că Dumineca trecută pe la 1 oră p. m. s'a simțit acolo unu nou cutremur, care durat numai unu momentu, dăr a fostu mai puternicu, ca celu dintâiu. De-odată cu cutremurul s'a aușit și unu vuiet sub pământ. În comitatul Nyitra s'a simțit unu cutremur și Sâmbătă noptea.

—o—

„Calendarul Plugarului“ pentru anu 1895, apărut în editura tipografiei Mureșanu din Brașov, este mai mare și bogat în cuprinsu, tipărit pe hârtie mai fină și în toate privințele mai presatabilă ca cele din anii de mai înainte. Asemănare cu mărimea, e cel mai eficient între călindarele apărute până acum. Costu

numai 25 cr., trimisă cu posta 30 cr. De vîndare în Braşov: la tipografia A. Muşesianu și la librăria N. Ciurcu; în Gherla (Szamosújvár): la tipografia „Aurora” A. Todoran.

Discursul ministrului Al. Lahovari în sesiunea națională,

ținută în ședința dela 2 Decembrie v. a. Camerei române.

Ministrul de externe Al. Lahovari. D-lor, sesiunea ardeleană, sesiunea națională decă vrei, este delicată, este dură, nu o veți tăgădui. Chiar cel mai maieninos și cel mai infăcărat, cei mai sinuri dintre d-v. nu veți tăgădui, că are și tre-care primejdiă și că cuvintele ar trebui măsurate de cătră opozițiune, precum guvernul este hotărît să le măsore cu toate provocările și cu toate ademenirile. Cu toate îndemnul, cu prețul chiar, — decă trebuie — a primejdi popularitatea noastră trecătoare, că mai târziu viitorul ne va da o strălucită dreptate. Nu ne putem der avânta fără multă precauțiune în asemenea materie.

Dér, d-lor, mai înainte de toate sesiunea Românilor din Ungaria, este o sesiune nouă? Acésta este un fapt al guvernului actual? ori un fapt, decă nu al guvernului actual, căci dór nu ne veți face pe noi responsabili de ceea ce se petrece încolo de Carpați într'un stat neatârnat, dér cel puțin un fapt contimporan cu guvernul actual? Este unu ce, care a izbucnit fără veste? Este unu ce care ne surprinde? Acele măsuri, acele legi pe le cunoșceți de mult? Au venit deodată în anii 1893 și 1894, și d-văstră, prinși o durere patriotică, care vă ridică puera de-a cugeta, sunteți în drept a striga guvernului: étă ce se petrece! sări! ce aci? Decă s'ar fi întemplat așa și sesiunea ar fi început de la procesul Memorandului dela Clușiu, atunci ați fi fost într'unva scuzabil pentru un avânt de patriotism deși chiar nechibzuit în destul, dar în fine pentru-că fără multă cugetare primul avânt al inimei, neputendă pe guvernul ungar, ați fi dîșu guvernului român, pe care îl aveți la înmână: „Cum lași să piară nemul românesc?”

Dér așa se pune sesiunea? Așa a început? Așa s'a arătat, s'a dezvoltat și a prefiratu în istoria contimporană a Europei? Sesiunea este veche și foarte veche, și ceva mai mult, nu pot să dîc, decă voi să spun, câtă este de veche, a-și să se dîc, că dată dela formarea republicii unguresc al St. Ștefan și a principatului Transilvaniei. Dér nu voim să ne derdem așa de departe în negura vécurelor trecute.

Sesiunea în forma ei acută, în forma dureroasă, în forma ei de luptă între o naționalitate predominantă rezemată pe guvern și altă naționalitate, nemul din nemul nostru, nu de sigur dată dela începutul guvernului actual. Că deusa se urcă multă an înapoi și că partidul național liberal și d. Sturdza personal au avut mult timp până să se ocupe cu asemenea, vouă avé cea mai bună și prețioasă avadă însuși discursul onor. D. Sturdza înou proba în treacăt, că d-lui a pus un mult timp, ca să bage de seamă la pericolul, care amenință pe Români din Transilvania, a avut multă răbdare, a avut o răbdare îngerescă aproape de 16 ani, și ministru în diferite ministere, și ceva mai laudabil pentru d-lui, căci când omul are la putere și se poate scusa și explica lipsa și nepăsarea, dér d-sa a avut mult mai rar să aibă și cinci ani de răbdare, fiind în opozițiune, adică dela 1891—1893. Nu se poate dîce, că n'a fost un destul de îndurător (ilaritate), ba a fost îngăduitor și cu guvernul ungar și cu tripla alianță; 12 ani a fost cel mai credincios acestei politici, care nu l'a părătit într'un mic, câtă a fost la minister, și apoi încă cinci ani în opozițiune a făcut credit, și vedend, că nu ese nimic, omul și-a eșit din fire (ilaritate). Numai în anul 1892 da un mic aversament prin d. Stoicescu, cu ocaziunea răspunsului la Mesagi, și apoi în 1893 se urcă cu totă inima în sesiunea națională, care până atunci îl lăsase foarte indiferent și foarte rece.

Mé înșel. Indiferent în opozițiune, măș și următorul la guvern, cum au avé onore a o dovedi. (Aplause).

În 1892 da un mic aversament prin d. Stoicescu.

Am fost acusat, că nu voesc a discuti această sesiune cu d-sa, dîcend, că ar prea tînăr. Eu discut și cu bătrân și tiner. O discut cu bătrân încărungiți, și au răspundere mai mare și carl la unu moment dată vor fi chemați nu numai a o agite în viața publică, dér să

o resolve în cabinet, decă cuvintele însemnăză idei, decă făgăduelile nu sunt ademeniri și decă totă acésta inscenare de patriotism și de nobile sentimente nu este în fond decăt o tactică de opozițiune, cu scopul mitelul de-a pune în încurcatură pe un guvern. Și decă atunci nu am discutat cu d. Stoicescu, care de altminteri nu pôte să-mi cêră a-lu potriv, ca un tînăr infăcărat de sentimente necumpănite, dér sincere, este că nu l'am recunoscut încă de șef autorizat al partidului liberal; pôte va deveni. Atunci i-am dîșu: așteptați să ridice șeful d-văstră sesiunea acésta în parlament și sunt gata s'o discut forte pe larg cu d-lui. Acésta s'a întemplat, dér tocmai în anul viitor.

Sesiunea, cum am dîșu, este vechiă, și este veche în forma ei acută. Dér veți dîce: ce este acésta sistemă? Totu-deuna voiți să apărați o politică, comparand o cu politica noastră. Și decă noi am fost greșiți, decă noi am fost nepăsători la marile mișcări naționale, credeți că cu acésta v'ați aparat înaintea țerei și înaintea viitorului, ce vă va judeca? Așa este. Inșă aducend aminte, ce a-ți făcut d-văstră și arătand pentru-ce noi facem aproape același lucru, — nu mă slujesc de astă-dată cu acésta comparațiune, ca să-mi dau satisfacțiune prea mică, ca să vă pun în contradicțiune pe d-văstră înși-v și să mă apăr pe mine cu faptele d-v. — dér de astă-dată o fac, ca să arăt, că ori-ce guvern român, pus în fața acestei probleme, nu va puté să trecă peste ore-cari margini, peste cari nici d-văstră nu ați trecut, nici noi nu le putem călca. Și când în sesiunea Transilvaniei a-ți fost siliti să vă abțineți dîcend, că faceți o politică patriotică și prudentă, în împrejurările de față aceeași politică trebuie să urmăți și noi, câtă vor sta așa cum stau împrejurările actuale ale continentului european. Dér este o deosebire. Pe când d-văstră a-ți făcut acésta politică cu ură, cu violență și cu pripire, a-ți făcut esces de zel, a-ți mers de parte și cu acte și cu cuvinte, noi am fost mai stăpâni pe noi, decă n'am putut stăpâni evenimentele.

Relativ la acésta, d. C. Arion v'a cetit un act al d-lui Sturdza, și este foarte puțin măgulitor, că există în arhivele noastre un asemenea document. Noi am făcut aceeași politică cu mai multă demnitate, cu mai mult sângerose, pôte cu o ore-care simpatia dureroasă, ce nu ați avut pentru ceea ce se petrecea dincolo, și am cruțat și execuțiuni brutale și închinăciuni umilite: două pericole, de cari n'ați scăpat.

Am să vă arăt cu acte, nu cu vorbe, ceea-ce ve demostrez: vouă arăta, care a fost politica partidului liberal în sesiunea națională, pe care o agitați de doi ani față cu noi; vă vouă arăta, care a fost politica noastră și vouă ajunge și la neađitele acsări, cari ni le aruncați, și cari dealmintrelea n'ar merita nici chiar să fi combătute într'un parlament serios.

D-l Sturdza la pag. 11 a discursului d-sale ne dîce: „Tinta Maghiarilor dela 1848 încóce este maghiarisarea; dela 1866 încóce este maghiarisarea câtă de iute și prin urmare câtă de violentă”. A, dela 1848 tendința Ungurilor este de a nu mai fi Români în Transilvania; dér la 1848 nici eu nici d. Sturdza nu puteam nimic. Dér dela 1866 până acum câți ani sunt? Sunt 28 de ani. În acéști 28 de ani partidul liberal a stat 16 ani la putere în diferite rânduri și d. Sturdza spunend, că dela 1866 maghiarisarea Românilor a început iute și violentă, d. Sturdza, care a fost 16 ani la putere în persoană, seu prin amicii săi, ce a făcut? Vă vouă spune eu ce a făcut. Dér am dreptul să întreb pe d. Sturdza: ce ai făcut, când mărturisesc, că dela 1866 a început maghiarisarea iute și violentă.

Mai departe. „Dela 1884 până la 1894, în timp de 10 ani, s'au făcut Românilor, pentru că ceru egala îndreptărire, ca cetățeni și și apără drepturile garantate prin legile existente, 41 de procese politice”. Și aci urmăz o statistică, după obiceiul oratorului, de numărul proceselor, de comptul anilor de închisore. Fia! Din acésta nu rețin, decăt unu lucru: dela 1884 până la 1894. Dela jumătatea anului 1889 am venit noi la putere, însă în 1884, 85, 86, 87, și 88 mergeau Români la închisore, plătore amendi, erau aduși la tribunalul din Clușiu. Ce a făcut d. Sturdza în 84, 85, 86, 87, 88? Ce a făcut? Nu o intervenți diplomatică, nu sunt atât de puțin sănătos la minte ca să i cer acésta, cum mi-o cere d-lui, dér este din partei vre-o manifestare, fia prin discursuri, fia prin numeroasele sefe diare, vre-unu blam, o espresione de simpatia în acéști 4—5 ani din urmă, unde singur mărturisesc, că s'au făcut procese Transilvanienilor, s'au condamnat la închisore, au plătit amendi; ce a făcut d. Sturdza dela 1884

până la 1888? Răspunde cine-va pentru d-sa?

Nu răspunde nimeni; am să-l întreb și în Senat.

Acum să luăm lucrurile pe o scară mai largă. Carl sunt principalele plângeri ale Românilor de dincolo contra guvernului unguresc? Carl sunt plângerile lor? Ei se plâng de o lege electorală, care ar fi nedreptă și pe care d. Stolojan — ca să nuse dîc, că totu eu amnegat — pe care dîc d. Stolojan a descris o ca un fel de tablou, în care sunt toate figurile geometrice, îndreptate, firesce, în contra elementului român.

De acésta se plâng Români; ei se mai plâng, că legea naționalităților nu le este aplicată, se mai plâng, că în școlile lor limba maghiară le este impusă cu cheltuiala statului pe când școlile române sunt obligate să le țină numai cu banii lor.

Se plâng în sfîrșit, că sunt urmăriți, că nu se bucură de libertatea presei, că li-se fac procese, că sunt judecați într'unu mod nedrept și sever, și că toate aspirațiunile lor le sunt înăbușite.

D. I. Grădișteanu: Și despre legi esceptionale.

D. Ministru de externe: Eu spun, carl sunt plângerile lor.

Dér toate acestea s'au petrecut între anii 89 și 94, de când suntem noi la guvern? seu de la anul 93, de când d-l Sturdza a crețut, că trebuie să ridice sesiunea în parlamentul român? Cătuși de puțin; legea pentru arondarea comitatelor electorale este din 1877! Ce a dîșu d-l Sturdza, pe atunci ministru, mi se pare?

La 1879 s'a impus limba maghiară ca obiect de studiu obligatoriu în școlile nemaghiare. La 1881 se refuză de cătră guvern înființarea unui gimnasiu românesc la Caransebeș. La 1885 o asemenea cerere se respinge pentru unu gimnasiu la Arad. Ce face, ce dîce d-l Sturdza, a totu puternic ministru sub-d-l Brătianu?

Ce face? Face faimosele espulsări de la 1885 și aruncă cel d'întăiu prin diarele sale acuzarea seu calomnia de irentism. Grațiă acestei patriotice denunțări, se fac nenumerate arestări peste munți și se întetă o sumă de procese. Acuzarea de irentism, pe care ne-o imputați nou cu atăta îndrăsnel și despre care n'am dîșu nici unu cuvânt vre odată, vom vedé cu acte, că d-văstră ați lătit-o. Noi n'am dîșu nimic, din contra am susținut, și vom da dovedi, că aci în țera nu aveam dreptul să vorbesc în numele Românilor de dincolo, dér cred, că Români de dincolo au același vederi — nimeni nu se gândece la acésta utopia periculoasă și turburătoare.

D. I. Grădișteanu: De ce n'ați informat pe contele Kálnoky de acésta?

D. ministru de externe: Se vede, că contele Kálnoky înainte de ași pronunța discursurile, le trimite în cabinetul meu să i le redactez!

D. N. Fleca: De ce n'ați protestat pe urmă?

D. ministru de externe: Vei protesta d-ta când vei fi aci. Acuzatiune de irentism nu era îndreptată nici în contra națiunei, nici în contra guvernului român, era o apreciere asupra unor particulari seu unor grupuri forte în stare a se apăra! Nu era nici dreptul, nici traba mea să vorbesc în numele lor.

(Va urma.)

Corespondența „Gaz. Trans.”.

Bihor, 17 Decembrie n. 1894.

Intr'o corespondență dată din Oradea-mare cetiam dîlele trecute: Pe când în alte comitate locuite de Români sunt câte două bănci române, pe atunci noi într'unu comitat locuit de peste 250,000 Români nu avem nici măcar o bancă română. Necesitatea unei bănci, cu deosebire pentru poporul nostru, care mai mult se ocupă cu economia, e indispensabilă. De cumva anul e nefavoritor pentru plugarul nostru, acela e constrîns, pentru a puté suporta sarcinile publice și a-și acoperi lipsele: seu a-și prada ceea ce cu mare trudă și-au putut câștiga, seu a-se vinde cămătarului fără suflet din sat, de care apoi de loc, seu numai cu greu pôte scăpa.

Etă o idee salutară, care s'ar puté intrupa prin concentrarea tuturor fondurilor diocesane într'o bancă națională cu scopu duplu: 1) Poporul din juru cu stare mai bună ar avé unde să-și păstreze crucerul strîns cu sudori de sânger pentru dîle negre, și din contră, ar avé de unde să se ajute la casă de nevoie. De ce să-și depună Români banii săi la străini pre lângă 3—4%, ca ei apoi să-i dea totu Românului 2% perente duble? 2) Corpul

profesoralu dela gimnasiu și școlile normale din Beiușu nu ar fi constrîns în acésta casă de-a duce lipsă de bani câte patru luni, ci în fia-care lună regulat și-ar primi salariul competent.

Idea concentrării fondurilor diocesane și înființarea unei bănci române imbinat e incontestabil necesară.

Se plîngea dîlele trecute unu profesor, că nu-și primesce salariul regulat, dér ce să dîcem de bieții învățatori, carl au unu salar atât de modest, și nici acéstu modest salar nu li-se plătesce la timp?

În ziua a doua a S Paști unu învățator din Beiușu, venind dela Dioszeg, unde fusese 3 săptămâni spre a învăța manipularea viei nou și de unde a adus o diplomă destul de frumoasă, se abăt pe la manipulantul fondurilor: „Sărut mânilor, Magnifice!” — „Nó da ce-ți trebuie?” — „Magnifice, sărut mânilor, vinu chiar acuma dela Dioszeg, étă aci imi este diploma; nu am mâncat nimica de 2 dîle și nu am ban să merg acasă la Beiușu; bine-voiți din plata mea de pe luna trecută, a-mi da câțva crucer!” — „Nu am!” — „Mé rog Magnifice măcar 1 fl. și 25 cr., ca să nu fiu silit de-a merge pe jos!” — „N'am!” — fú răspunsul și a treia oră, după care „Magnificența Sa” s'a retras în altă odaia, ér bietul învățatorului trebui să facă unu drum dela Oradea-mare până la Beiușu pe jos.

Decă esemplul acesta n'ar fi de ajuns, ași puté servi cu unu altul, când a făcut cale totu pe jos, érna, din Oradea-mare până la Beiușu. Atunci, de va fi de lipsă, vouă aduce dovedi și cu privire la cele susținute aci.

Launico.

SCIRI ULTIME.

Roma, 25 Decembrie. Doué sute șapte-deci de deputați, carl aparțin diferitelor partide ale camerei, au adresat președintelui, prin mijlocirea biuroului, o moțiune după care camara, inspirandu-se de principiile de drept public, carl au dat existența Italiei, exprimă căldurose simpatii cătră poporele romane, carl luptă în modu așa de nobil pentru apărarea independenței lor și a comunei lor naționalități latine.

Inchisorile rusesci din Siberia.

Călătorul englesu Harry de Windt, care petrecuse anul trecut în Siberia ostică, pentru de a studia inchisorile rusesci de acolo, s'a re'torsu la Londra. Corespondentul din Londra alu diarului „Novoje Vremja” folosi ocaziunea spre a întreba pe călătorul englesu despre rezultatul călătoriei sale de studiu. Harry de Windt adresă numitului corespondent următoarea scrisore:

„Ca răspuns la întrebarea d-tale privoru la călătoria mea, ce o făcusem cu scopul de-a studia sistemul de inchisori din Siberia ostică și de pe insula Sachalin sunt în plăcută poziți de ați puté împărtași, că eu l'am aflat foarte îndestulitor. Inchisorile de pe insula Sachalin sunt bine construite și administrați lor asemenea e bună. Totu aceea-și potu s'o dîc și despre închisore pentru delicenți politici din Akatna, unde petrecusem câtăva timp. Vorbind acolo cu unii dintre deportați, ei mă asigură, că, în ce privece vîptul și tractarea, n'au de a-se plînge de loc. Erau nemulțamiți numai cu faptul, că peste nopte ii închideau cu delicenții ordinar într'o odaia. Mai târziu mi-se comunică din partea altor persoane, că lucrul acesta se va delatura îndată după sosirea noului director de inchisori, pe care îl așteptam în Akatna în fia-care di. Mé simt foarte fericit, că călătoria mea nu numai mi-a întărit credința cu umanitatea sistemului de inchisori din Siberia, ci m'a convinsu, afară de ori-ce îndoială, că scrierile lui G. Kennan despre Siberia ostică, sunt totu atât de mincinoase, ca și enarările lui din Siberia vestică. Cu distinsă stimă Harry de Windt.”

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.		Cursul pieței Brașov.	
Din 24 Decembrie 1894.		Din 26 Decembrie 1894.	
Renta ung. de aur 4%	123.90	Banote rom. Cump.	9.72 Vënd.
Renta de corone ung. 4%	98.15	Argint român. Cump.	9.67 Vënd.
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	127.25	Napoleon-d'or Cump.	9.80 Vënd.
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	103.20	Galbeni Cump.	5.82 Vënd.
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.—	Ruble rusești Cump.	131. 1/2 Vënd.
Bonuri rurale ungare	97.—	Lire tarcesci Cump.	11.15 Vënd.
Bonuri rurale croate-slavone.	97.50		
Imprum. ung. cu premii	157.—		
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	143.—		
Renta de hârtie austr.	100.05		
Renta de argint austr.	100.10		
Renta de aur austr.	124.15		
Losuri din 1860	155.50		
		Acții de-ale Băncii austro-ungară	1038.—
		Acții de-ale Băncii austr. de credit.	400.35
		Acții de-ale Băncii ung. de credit.	400.35
		Napoleonori	9.84
		Mărci imp. ger.	60.72 1/2
		London (lire sterlinge).	123.85
		Rente de corone austr.	99.50

Pilulele pentru Curățirea Sângelui

mai înainte numit „PILULE UNIVERSALE“ ale lui

I. P S E R H O F E R

merită cu totu dreptul numirea din urmă, deore-ce în faptă sunt foarte multe bôle, la cari aceste pilule au probat efectul lor escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lăpșite și puține familii se voru afla la cari aru lipsi o mică proviziune din acest medicament de casă escelent.

S'au recomandat și se recomandă de cătră mulți medici aceste pilule ca medicament de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce provin în urma relei mistuiri și constipații, precum: perturbarea în circulațiunea feriei suferința de ficat, slăbirea mațelor, colica cu vânturi, congestiunea la creeri hămoroide (vina de aur) și c. l.

Prin proprietatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire bun efect asupra anemiei și asupra bôlelor ce isvorăscu din acesta, precum: gălbinare, dureri de capu nervose s. a. m. Aceste pilule purificătoare de sânge lucră așa de ușor încatu nu pricinuesc nici cele mai mici dureri și pentru aceea le pôte folosi și cele mai slăbite persoane chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singuru numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel“ a lui I. Pserhofer Singerstrasse Nr. 15 la Viena și costă o cutiu cu 15 pluce 21 cr. v. a. Un sul cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr., trimțându-se nerancat cu rambursă 1 fl. 10 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă un sul cu pluce 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr. 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puțin de un sul nu se pôte espeda.

N.B. În urma lăpșii lor celei mai, se imităză aceste pilule sub diferite firme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume „Pilule purificătoare de sânge ale lui I. Pserhofer și numai acelea sunt veritabile, a căroru instrucțiune pentru folosire este provădută cu iscălitura I. Pserhofer, și cari pörtă pe capacul cutiei totu aceeași iscălitură în colóre roșă.

Diure neumeratele scrisori, prin cari consumentii acestor pilule multămesco pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și grele bôle, lasănu se urmeze aci puține numai, cu observarea, că ori-cine a întrebuințat odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stim. D-le Pserhofer! Binevoesc de a mi trimite 15 suluri din escelentele D Tale piluri pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Un această ocazie Vă aduc multămirile mele pentru efectul de minune al pilurilor D-tale.

Cu distincă stimă,
Franz Pavlistik, Köln, Lindenthal.

Hrasche lângă Flodnio 12 Sept. 1887.

Stim. D-le! A fostu voința lui D-șeu că pilulele D v. au ajuns în mâinile mele, și rezultatul dela acestea îl atribui Dv. Mă reciescu în patul de leusă astfel încatu nu mai puteam lucra și aș fi sigură deja mörta, dacă nu m'ar fi scăpatu minunatele Dv. pilule. D șeu se v bineovintese de mii de ori. Am confiance, că pilulele Dv. mă voru face de totu sănătoasă, așa precum a folosit și altora.

Theresia Knific.

Wiener-Neustadt, 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! În numele mătușei mele de 60 ani îi exprim cea mai caldörösă multămir. Densa a suferit 5 ani de cataru la stomacu cronic și de apă. Vięta i era un chin și se credea deja de perdută. Prin întâmplare a căpatat o

cutiu cu escelentele Dv. Pilule purificătoare de sânge, și după o întrebuințare mai îndelungată s'a vindecatu.

Cu distincă stimă, Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gfuhl,
27 Martie 1889.

Stim. D-le! Subsemnatul se rögă a mai trimite 4 suluri cu pilulele D-v. în adevăr folositore și escelente. Nu potu întrelăsa fără ca să Vă exprim recunoscintiă mea în privința valoarei acestor pilule, și le voi recomanda nuda numai se va putu tuturor suferinților. Vă autorisez, ca acestă mea multămită să o folosiți după plac și pe cale publică. Cu distincă stimă Ignaz Hahn

Gotschdorf bei Kuhlbach. Oestr.
Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D-le! Vă rog a mi trimite un sul cu 6 cutii din pilulele Dv. universale purificătoare de sânge. Numai minunatele D v. pilule am să multămescu, că am scăpatu de o suferință de stomacu, care m'a chinat 5 ani. Aceste pilule n'are să mi lipsescă nici-odată și exprim prin acesta multămiria mea cea mai caldörösă.

Cu cea mai mare stimă. Ana Zwicki.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule a căroru instrucțiune este provădută cu iscălitura I. Pserhofer, și cari pörtă pe capacul fiă-cărei cutii totu aceeași iscălitură în colóre roșă.

Susamintitele specialități se află și în Budapesta la farmacistul I. von Török, Königsgasse 12.

545.4-12

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane: 8 ore dimineața.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 ore 25 minute sêra.
Tr. exp. Român: 5 ore 07 m. dimineața.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul mixt: 7 ore 1 minute sêra.
Trenul accel.: 10 ore 37 minute sêra.
Tr. exp. Român: 10 ore 19 m. sêra.

3. Dela Zărnești la Brașov:

Trenul mixt: 7 ore 36 min. dimineața.
Trenul mixt: 1 ora 44 min. după am.
Trenul mixt: 0 ore 00 min. sêra.

Dela Brașov la Ch.-Ogorhelu.

Trenul de persoane: 3 ore 10 după am.
Trenul mixt: 8 ore 50 minute dim.
Trenul mixt: 4 ore 50 min. dim.

Plecarea trenurilor din Brașov:

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineața.
Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenul de persoane: 7 ore 43 min. sêra.
Tr. exp. Român: 10 ore 26 min. sêra.

2. Dela Brașov la București:

Trenul accel.: 4 ore 59 minute dim.
Trenul mixt: 11 ore înainte de amez.
Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.
Tr. exp. Român: 5 ore 14 m. dim.

3. Dela Brașov la Zărnești:

Trenul mixt: 8 ore 35 min. dimineața.
" " 4 " 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 ore 00 min. sêra.

4. Dela Ch.-Ogorhelu la Brașov:

Trenul mixt: 8 ore 19 min. dim.
Trenul de persoane: 1 ora 51 m. d. am.
Trenul mixt: 7 ore 20 min. sêra.

A V I S U !

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se potu face și ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voru ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se aboneză din nou, să binevoiască a scrie adresa murit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Tran

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administratiunii. In casul pu-

blicării unui anunțiu mai de odată se face scădemen care cresce cu câtu publicare se face mai de multe-ori.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI